

Uj Nemzedék

Előfizetési ár:
Egy hónapra 400 korona, negyedévre 1120 korona.
Egyes szám ára helyben, vidéken és pályaudvaron
20 kor. — Hirdetés milliméteres díjszabás szerint.
Reklamációk: 19—25.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. ker.,
Honvéd-utca 10. szám. — Telefon-szám: 127—46,
127—47, 127—48, 127—49. József 65. — Gyorsírók:
7—20, 7—21. — Fiókkiadóhivatal: IV., Duna-u. 6.
Telefon: 123-08 és Teréz-körút 62. Telefon: 121-41.

Minisztert keresnek

Tegnap megtörtént az a furcsa eset, hogy a parlament egy óránál hosszabb ideig szünetelt, mert az egész kormánypárt miniszter után loholt. Tudniillik egy fia-miniszter sem volt a Házban, jóllehet három sürgős interpelláció volt arra a napra bejegyezve, olyan, amilyenről az illető miniszternek is tudnia kellett. Természetes, hogy ebből aztán nagy botrány lett. Mi itéljük el legjobban a szélső baloldal okvetetlenkedését, botrányt, botrányra halmozását és most sem akarunk az ő malukra vizet hajtani. De a tárgyalagos nézőnek is el kell ismernie, hogy az a rendszer, amely egészen divattá vált s amely abban nyilvánul meg, hogy néha egész üléseken nem látni a tárgyaló teremben minisztert, nem helyes és nem is vezethet jóra. Tudnivaló, hogy a parlament munkarendjének vezetése a kormány és az elnökség közös dolga. A kormány irányít, az elnökség vigyáz. De ha a kormány folytonos távollétével tündöklök, ha az irányító tekintély hiányzik, hiába az ő vigyázata, s mint tegnap is, csalafintasághoz kénytelen menekülni. Ebből pedig botrány lesz. Tegnap még az is nehezítette a helyzetet, hogy a kormánypárt sem volt ott, az elnöknek tehát, a kormány és kormánypárt érdekében, magára nézve is ki kellett tágítania a szabályokat. Ez pedig botrányra jár. A botrány elítélendő; azok is, akik csinálják, de azok is akik okozzák.

A kormányra is hárul a felelősségből tehát, ha távolléte botrányt okoz. Annál is inkább, mert tudnia kellett a három sürgős interpellációról, annak témájáról, amelyek közül például a Tango-ügy érdekli annyira az országot, mint például az, hogy egyes miniszterek éppen választóikkal vannak elfoglalva. Milyen fényt vet az ilyen eset az egyes miniszterekre, ha a háttérben ott a lapangó gondolat, hogy a meg nem jelenés tulajdonképpen a kielégítő feleletadásnak a kijátszása, elodázása, ad acta tevése. Elismerjük, hogy a minisztériumban is sok a dolog, de bocsánatot kérünk, délután 2 és 5 óra között már nincs minisztériumi élet, ilyenkor meg lehetne jelenni a Házban is. De tovább megyünk. A képviselőket távollétük miatt meg lehet bírságot, a minisztert nem? Azt hisszük, hogy a képviselőnek kötelessége a lelkiismeretes törvényhozói munka, a miniszternek meg inkább. Árt a nemzetgyűlés tekintélyének, ha a szélrózsa minden irányába futárok loholnak, telefonok berregnek és minisztert keresnek. Annál is inkább, mert a szélsőbal ezt mindjárt kihasználja, politikai tőkét, korteszesszöközt kovácsol belőle. Elismerjük, hogy nagyon sivár a parlamenti élet s hogy a tárgyalások hangja kültelekekről importált, de legalább a kormány jelenlétével fékezze és jelen nem létével ne fokozza ezt a hangot.

Németország új jóvátételi tervezetét készít

Angliában fokozódik az izgalom a Ruhr-vidék hosszas megszállása miatt

Benest tartják alkalmas közvetítőnek

— Az Uj Nemzedék tudósítójának jelentése Berlinen át. —

Páris, március 10.

A Journal berlini tudósítója diplomáciai körökből arról értesül, hogy

Németország néhány nap óta új jóvátételi programot szerkesztésén dolgozik.

Ez a program részben azokon a javaslatokon alapul, melyeket Németország a párisi szövetséges konferencián szándékozott előterjesztetni. Ettől a tervezettől azonban több fontos pontban eltér. Különösen a dologi szállítások kérdésében. A program a következő öt részből áll:

1. dologi szállítások,
2. készpénzfizetések,
3. garanciák,
4. külső és belső kölcsön,
5. a német birodalom pénzügyének orvoslása.

Az említett előmunkálatot azonban egyáltalában nem szabad kapituláció előjelének tekinteni.

Az akció célja csupán az, hogy azon a napon, amelyen a tárgyalás megkezdődne, a német delegátusoknak konkrét programjuk legyen.

Németország egy harmadik hatalom közvetítését kívánja a Franciaországgal való normális viszony helyreállítására érdekében.

A közvetítésre alkalmas személyiségnek Benes dr. cseh miniszterelnököt tekintik.

Figyelemreméltó, hogy a német nagyparasok most inkább hajlandók bizonyos engedékenységre, mint az elmúlt hónapokban.

rek, hogy Mussolini politikájában fordulat készül a Ruhr-akcióban való aktív részvétel irányában.

Ezzel a híradással ellentétben az olasz lapok londoni tudósítói egyhangúan jelentik, hogy Angliában viszont fokozódik az izgalom a Ruhr-vidék hosszas megszállása miatt. Az angol kereskedelmet a Ruhr-vidéken valóssággal megfojtják a franciák. Számos eset ismeretes, amikor angol embert inzultáltak és bántalmaztak. Egy angol nőt, aki egy néger katonára brutalitása ellen tiltakozott, arculütöttek. A kölni vasút kérdése a tudósítások szerint teljesen háttérbe szorult a Rajnával kapcsolatos általános gazdasági kérdésekkel szemben.

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Berlin, március 10.

Dortmundból jelentik: A francia vezetés utasította a várost két francia zászlóalj elszállásolására. A

francia csapatok valószínűleg a mai nap folyamán megérkeznek.

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Berlin, március 10.

Esseni jelentés szerint tegnap egy belga osztag több állami bányai igazgatóságába benyomult, hogy kézrekerítse a mai bérfizetésre készletbe helyezett összegeket. A tisztviselőknek sikerült a pénzt biztonságba helyezni. A belgák erre egész sor munkást megmozdítottak. Az újabb atrocitás miatt a munkások nem szállottak le a bányákba.

— Az Uj Nemzedék tudósítójának jelentése Berlinen át. —

London, március 10.

Angol hivatalos körökben nem hiszik, hogy a német vasutasok a kölni területen sztrájkba lépnek, ha Anglia és Franciaország között a kölni vasúthálózat felhasználása dolgában megegyezés történne. Anglia Németországtól azt az ígéretet kapta, hogy a német vasutasok nem fognak sztrájkba lépni, ha Anglia nem vonja vissza csapatait a megszállt zónából. Az angol kormány egyébként még nem ratifikálta Godley tábornoknak az angol csapatok parancsnokának Paugot tábornokkal kötött ideiglenes egyezményét és az angol kormány azon igyekezik, hogy a francia igényeket minél lejjebb szorítsa. A tárgyalást igen óvatosan folytatják, mert el akarják kerülni, hogy Anglia esetleg ratifikálja a két tábornok egyezményét, Franciaország pedig visszautasítsa. Godley tábornok visszautazott Kölnbe.

Hevesmegyében veszedelmesen terjed a kiütéses tifusz

A fertőzött községekben nincs járványorvos

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A hevesmegyei községekben pusztító kiütéses tifuszjárvány mind veszedelmesebb lesz. A járvány áttért a cigányokról a polgári lakosságra is. Heves községben két falubeli ember betegedett meg tifuszból. A járvány már elragadta a tarnaméri körösvést és így éppen annak a községnek, amelyben ma is harmincöt ember fekszik kiütéses tifuszból, nincs orvosa, a betegek csak hetenként kétszer részesülnek orvosi kezelésben, amikor a szomszédos körösvest vagy a hevesi orvos kitérőt hozza. A hatóságok tehetetlenül nézik a magukra hagyott betegek kínlását. A vármegye alispánja már napokkal ezelőtt kérte, küldjenek ki Tarnaszadányba és Hevesre járványorvost és külön fertőtlenítő osztagot Heves részére, de ez mindeddig nem történt meg. A késlekedés itt azt jelenti, hogy a kiütéses tifusz megfertőzheti az egész, 12.000 lakost számláló Heves nagyközséget és ezerszámra szedi majd az áldozatait.

Tarnaszadány községbe ma érkezett meg a fertőtlenítő különítmény, amely előbb a gyöngyösi járáshoz tartozó Nagyfűdét és Karácsond községeket dezinficiálta. Tarnaszadányt elzárták a forgalomtól és esendőörökkel őriztetik, de mivel még mindig nem áll a hatóság rendelkezésére elegendő karhatalom, polgárőrséget alakítottak, amely felügyel a járvány elleni intézkedések betartására. A lakosság idegesen figyel az eseményekre, mert Budapestről sem orvos, sem gyógyszer, sem fertőtlenítő gép nem érkezik olyan mértékben, mint azt a veszély nagysága megkövetelné. A kiütéses tifuszbetegnek száma ma már igen nagy. Csúszán Nagytűdőden 23, jórészt cigány ember és gyermek vegyesen, kapta meg a járványt. A megbetegedések száma azért ilyen nagy, mert az orvosok kezdetben tájékozatlanul álltak szemben a betegséggel és nem ismertek rá a bajra. A kiütéses tifusz különben a háború idejében pusztított az utóbbi időben nagyobb mértékben, a háború előtt hosszú ideig nem történt ilyen megbetegedés.

A népjóléti minisztérium járványügyi osztályában

kapott információ szerint ma jelentés érkezett Ercsiből, hogy ott egy újabb megbetegedés történt. Az új beteg, aki a kiütéses tifuszt meg-

kapta, szintén cigány. Hevesmegyéből a minisztérium nem kapott jelentést újabb megbetegedésről.

Arról, hogy még mindig nem küldtek ki járványorvosokat a veszélyeztetett vidékre, azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a törvényhatóságok eddig még nem fordultak a minisztériumhoz ilyen irányú kéréssel. Hevesvármegyében az egyik szabadságon lévő orvost visszarendelték, hogy a veszélyeztetett vidéken segítségére legyen a többi orvosoknak.

Ma délelőtt Buzáth alpolgármester a következő kommunikátát adta ki: — A káposztásmegyeri vízmű helyreállítási munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a sérült rész kikáposztására szolgáló megkerülő vezeték a jövő hét első napjaiban bekapcsolható lesz, amikor is az eddigi vízszolgáltatás minden fennakadással nélkül mindkét sérült csatornáról üzemeltetve kívül helyezik és megindítják a végleges helyreállító munkákat, ami előreláthatóan két héten belül befejeződik. Egyébként a vízszolgáltatás fokozatosan javul, amennyiben az utóbbi napon is a balparti városrészeknek 122 ezer köbméter vizet szolgáltatunk, úgyhogy még a közbányai és gellérthegyi vízmedencébe is tudunk megfelelő mennyiségű vizet gyűjteni, amivel nagyobb vízfogyasztás esetén a víz nyomásának hirtelen való esését tudjuk megakadályozni. A vízművek helyreállítására kiküldött bizottság kedden délelőtt fog helyszíni szemlét tartani.

Sztrájk készül

a karvini bányavidéken

Az Uj Nemzedék tudósítójának jelentése Bécsen át.

Prága, március 10.

Maerisch-Ostrauból jelentik, hogy az Ostrau-karvini szénterületen sztrájk fenyeget. A munkások hozzájárultak ahhoz, hogy szombaton nyolc óráig át dolgozzanak, de csak bizonyos pótlékok ellenében. A részletes tárgyaláson a pótlékokról, továbbá a dologi fizetésekről ellentét merült fel.

A kereskedelmi miniszter folytatja a tárgyalást a munkások és munkaadók képviselőivel

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A kereskedelmi minisztériumban ma tovább folytatják a tárgyalást a vas- és faipari munkások kizárása ügyében. A tárgyalást, mint azt tegnap jelentettük, Walko kereskedelmi miniszter személyesen vezeti. A miniszter már több ízben tárgyalta egy a munkások, mint a munkaadók képviselőivel és mindkét oldalról informáltatta magát a helyzetről.

Értesüléseink szerint a kereskedelmi miniszter ma délelőtt újra tárgyal a munkaadókkal, a Gyárosok Országos Szövetsége és a Vas- és Gépgyárak Egyesületének képviselőivel, a déli órákban pedig magához kéri a Keresztényszociális Szakszervezetek Országos Szövetségének megbízottait. A keresztényszociális táknál szerzett információk szerint az ő részükre a legfontosabb követelés a bérmegállapító bizottságok felállítása, melyben a munkaadók és munkások a kormány képviselőinek részvételével részt vesznek.

Ezeknek a bizottságoknak a felállítására azért is fontos, mert az időközönként megismétlődő surlódásoknak elejét veszi. Ez a bizottság időközönként összeülne és megállapítaná, mennyit képesek az üzemek az alkalmazottaknak fizetni. A bérjavítás dolgában eddig se szociáldemokrata, se keresztényszociális részről nem volt tárgyalás.

A férjiszabómunkások tegnap délután, mint már előre jeleztük, harmadféltőlraig, félnégytől félhatig tüntető sztrájkot rendeztek. A munkások a tüntető sztrájkot azzal okolják meg, hogy a munkaadók az általuk megállapított tárgyaláson nem jelentek meg. Értesülésünk szerint a helyzet a férjiszabóiparban nagyon komoly és rendkívül elme-

sedett, úgy hogy ma vagy hétfőn kitör az általános sztrájk az összes szabóüzemekben.

A miniszterelnök kedden

ismerteti a Házban a minisztertanács határozatát a tisztviselőkérdésben

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A kormány tagjai tegnap délután 5 órakor minisztertanácsra ültek össze. A tanácskozás hajnali egyegyedharmod óráig tartott. Ezen az összejövetelen részletesen megvitatták a tisztviselőkérdést, a minisztertanács azonban a kérdés kényes természetére való tekintettel elhatározta, hogy egyelőre semmiféle közlést nem tesz a nyilvánosság számára. A közvélemény informálását a minisz-

A MÁV fogyasztási szövetkezet alkalmazottainak sztrájkja tovább tart.

terelnök magának tartotta fenn és ez — értesülésünk szerint — a nemzetgyűlés keddi ülésének keretében fog megtörténni. Ezen az ülésen a miniszterelnök a kérdés egész komplexumát a Ház elé hozza. Miután a tisztviselőkérdés tárgyalása a minisztertanács egész idejét igénybevette, a lakáskérdés megvitatására már nem kerülhetett sor.

Juniában az Aggteleki-barlangban ünnepli Magyarország Petőfi, Madách, Andrássy és Pákh Albert centennáriumát

Az Aggteleki cseppkőbarlang nagy részét visszacsatolták Magyarországhoz

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Junius közepén a cseh demarkációs vonal mentén, az Aggteleki-barlang nagyszobájában, amely nagyobb a pesti Vigadóé is, ünnepi meg Magyarországot Petőfi, Madách, az idősebbik Andrássy Gyula gróf és Pákh Albert, Petőfi kortársának századik születési évfordulóját. A centennárium alkalmából rendezendő ünnepségen Pekár Gyula és Vikár Béla dr. mond ünnepi beszédet. Az ünnepség rendezését a görögországi természetbarátok most megalkult egyesülete végzi. Erre az alkalomra kitartározzák az Aggteleki cseppkőbarlangot és kijavítják azt a hétszáznyolcvan korhadt tölgyfalépcsőt, amely a barlang mélyébe vezet. Az Aggteleki-barlang és környéke tudvalevően Andrássy Géza gróf birtoka. Andrássy készségesen támogatja a barlang rendezésére irányuló munkát. Az előkészületek már nagyban folynak a juniusi ünnepség rendezésére, ami nagyfontosságú lesz és a magyarság kulturális fölényét a trianoni határon fogja dokumentálni.

Kinos jelenség volt, hogy az ünnepség rendezése során még illetékes kormánykörökben sem tudták arról, hogy az Aggteleki cseppkőbarlang Csonka-Magyarországhoz tartozik, illetve a határkiigazítás során az ántantbizottság a barlang jelentékeny részét visszacsatolta Magyarországhoz. A határvonalat ugyanis annakidején Trianonban úgy rajzolták meg a térképen, hogy az körülbelül felében metszte az Aggteleki-barlangot és így a barlang belsejében is ki kellett volna tűzni a magyar-cseh határt.

ben is ki kellett volna tűzni a magyar-cseh határt. Az akkori felosztás szerint a barlang főbejárata megmaradt volna Magyarországnak, a jósáfi bejárata ellenben éppen a határra esett, úgyhogy ez vitás volt közöttünk és a csehek között. Az elmúlt hónapokban jelent meg a határkiigazító bizottság Aggteleken. A csehek kérték, hogy az egész barlangot ítélje nekik oda a bizottság.

Mi viszont azt kértük, hogy az egész barlangot csatolják vissza Magyarországhoz. A bizottság végül is úgy döntött, hogy a jósáfi bejáratot körülbelül 800 méteres sávval visszacsatolta Magyarországhoz. Így a cseppkőbarlang mindkét bejárata és a barlang legnagyobb része is visszakerült hozzánk, a cseheknek csupán egy kis csücsök maradt meg a barlangból, amihez azonban nincsen lejárata. Így azután a határvonalat most kitűzik a barlang belsejében is, azonban a csehek nem tudnak hozzájutni a javukra ítélt kis földalatti részhez és most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a saját területükről új bejáratot törjenek a barlanghoz, hogy ők is gyönyörködheszenek az aggteleki cseppkőbarlangban.

A juniusi centennáris ünnepségre meghívják a tudományos világ és a közélet számos kiválóságát, azonkívül a nagyközönséget is, hogy az újonnan rendbehozott, magyar impérium alá visszakerült cseppkőbarlangban ünnepeljék meg Petőfi, Madách, Andrássy és Pákh Albert százados évfordulóját.

Az Általános Fogyasztási Szövetkezetben történt visszaélések bíróság előtt

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Körülbelül 10—15 esztendővel ezelőtt alakították meg az Általános Fogyasztási Szövetkezetet. Évek hosszú során a szövetkezetből lassankint vörös tápszerközpont lett és elvtársi gazdálkodás színhelye. A lappangó fekély már két esztendővel ezelőtt nyílt botrányba tört ki és a tagok számos gyűlésen követelték az igazgatóság lemondását a szövetkezet kebelében történt és megtört visszaélések miatt. Miután a gyűléseknek semmi foganatja nem volt, Zinderstein Károly, a szövetkezet üzleti ellenőrző bizottságának az elnöke fölment az Ébredő Magyarok Egyesületébe és ott kért társadalmi segítséget a bajok orvoslására. Később a kormány a szövetkezet élére miniszteri biztost rendelt ki, akinek

a kezéhez juttatta Zinderstein azokat a jegyzőkönyveket, amit az EME néhány tagjának a jelenlétében szövetkezeti tagoktól és alkalmazottaktól, a szövetkezetben történt visszaélésekről hallott.

Ezzel kapcsolatban a Népszava 1921. június 5-iki számában Az Általános Fogyasztási Szövetkezet frondörjei címmel cikket közölt, amelyben azzal vádolta meg Dániel Sándor dr., Pécsi Loránd dr., Kiszele István dr. EME-tagokat, hogy a szövetkezet egyik alkalmazottját arra akarták rávenni, hogy aktát lopjon. A megrágalmazottak sajtópórt indítottak a Népszava ellen, amelyet ma tárgyalnak a büntető-törvényszéken. A cikk szerzőségét Winkler István vállalta.

A tárgyaláson több tanút hallgatnak ki, a többi között Zinderstein Károlyt is, aki elmondotta, hogy abban az időben, mikor százan és százan álltak sorjába a szövetkezeti fiókok előtt élelmiszerekért, kocsikon szállították a fogyasztók elől elvont élelmiszert a vörös büntet-tekért börtönre ítélt elvtársaknak.

A hatósági zsirt az ellenőrök ma-duk között osztották szét, a fogyasztóknak pedig a drága szabadforgalmi zsirt adták s ugyanakkor azzal láztatták, hogy ime ez a hatóság és a kormány politikája, amely a szegények kiuzsorázására irányul. Ezután kihallgatták Nagy Józsefet, a védelem legfőbb tanuját, aki kijelentette, hogy soha sem mondta senkinek, hogy őt az Ébredők közül bárki is arra igyekezett volna rábírni, hogy aktát lopjon. Az utolsó tanu Kosztolányi Miklós volt, aki két esztendővel ezelőtt mint főellenőr működött a szövetkezetnél s akit azért bocsátott el az igazgatóság, mert a visszaélések nyomára jött és azokat felfedte.

A tárgyalás tart.

Az Állatvédők Világszövetsége Magyarországon új propagandát kezd

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

1900-ban Párisban állatvédők világszövetség alakult, amely elsősorban az állatok élve boncolása ellen harcolt. Ennek a szövetségnek magyarországi osztaga 1921 december 10-én új programot készített, amelynek terjesztésével most lép a nagyközönség elé. A szövetség vezetői előkelő orvosok, közéleti emberek, akik az állatvédelem nép- és nemzetnevelő fontosságát hangsúlyozták akkor, mikor országos mozgalmat kezdenek az állatvédelem érdekében. Külföldön ezzel a kérdéssel már régen foglalkoznak, mert például Angliában és Amerikában az állatvédelmet már régen törvényhozási úton szabályozták s már az iskolában tudatosan nevelik a gyermekeket az állat szeretetére és ápolására.

A magyarországi állatvédők zászlójukra, mint legfőbb tiltakozást, az élveboncolás elleni harcot írják. Azt mondják, hogy híres orvosok szerint az orvosi tudomány élveboncolás nélkül is előbbre jutna s nincs szükség arra, hogy az ember leghűbb barátját, szárnyasokat, kutyát, lovat a tudományos intézetek pincéjében kiheztessék, hejtekig gyötrjék, hogy azután a végleg elgyöngült, de még ösztönösen érző állatot boncolásztalra hurcolják.

A szövetség magyarországi tagjai új mozgalmat kezdtek a pontokba foglalják sürgős követeléseket, amellyel szerintük az emberi kegyetlenség ellen akarnak küzdeni s az eldurvult lelkek finomodását propagálják. Követelik, hogy a földművelésügyi minisztérium keretében állatvédelmi ügyosztályt állítsanak fel, amely a szövetség kötelekebe tartozó központi és vidéki szervek működését ellenőrizze. Az állatvédelem szabályozását törvényhozási úton képzik s az állatok kínzását vagy szándékos bántalmazását mint általános bűntényt, büntetőjoggal akarják szabályozni.

A tudományos kísérleteket szigorú állami ellenőrzés alá kell vonni — mondják az állatvédők — s csak a hivatottaknak engedélyezték az élveboncolást. Végül a sintérek, vágóhidak, vásártérek s az utcarendészet szabályozását kérik, valamint azt, hogy az iskolákban a természetrajzi tantárgyak keretében ismeretessék az állatvédelmet. Az éneklohadarak ellen elkövetett bűntényt pedig szigorúan büntessék már a gyermekkorban.

A magyarországi állatvédők mozgalom élén Lukács György nemzetgyűlési képviselő és Krivos Árpád dr. áll. Legújabb kiadott iratukban tiltakoznak az éneklohadarak parittyázó utcagyerekek, a lovat durva szitkok közt ütlegelő kocsis és az élőállatok szarait boncoló orvosi kar ellen. Előkelő körök biztatják a szövetség tagjait, hogy támogadják mozgalmukat és minden lehető elkövetnek, hogy a magyarországi állatvédők programjukat meg is valósíthassák.

OLVASSA

Uj Nemzedék

HOLNAPI SZÁMÁT

!